

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 060-05-11/2021/2
Ljubljana, 14. septembra 2021

Predlog

ZAPISNIK

57. seje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki je bila v sredo, 1. septembra 2021 ob 14. uri. Seja je potekala v sejni sobi številka 212 na Šubičevi 4, Ljubljana.

Prisotni:

predsednik: Rajko Fajt

člani: Milan Ozimič, Marjan Maučec, Bojana Potočan, mag. Marko Zidanšek, Željko Vogrin in Bojan Kekec.

Opravičena: Branimir Štrukelj in Franjo Naraločnik.

Sejo je vodil Rajko Fajt.

Na seji so sodelovali še:

- poslanec Državnega zbora Primož Siter; predstavnik Ministrstva za pravosodje Miha Verčko, generalni direktor Direktorata za civilno pravo; predsednica Zveze svobodnih sindikatov Lidija Jerkič in predstavnica Združenje delodajalcev Slovenije Nataša Cvetek (vsi 1. točka dnevnega reda).
- poslanka Državnega zbora Tina Heferle; predstavnica Ministrstva za zdravje državna sekretarka Alenka Forte in predstavnica Ministrstva za pravosodje mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice (vsi 2. točka dnevnega reda).
- dr. Robert Šumi, predsednik Komisije za preprečevanje korupcije in namestnika mag. Uroš Novak in Simon Savski (3. točka dnevnega reda).

Soglasno je bil potrjen dnevni red:

1. Predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1A), druga obravnava, EPA 1943 - VIII
2. Predlog Zakona o ustavitvi postopkov o prekrških po 14. točki prvega odstavka 57. člena v povezavi z drugo in tretjo točko prvega odstavka 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih in povrnitvi škode zaradi neustavne prepovedi omejitve gibanja in zbiranja prebivalstva zaradi preprečitve vnosa oziroma širjenja nalezljive bolezni covid-19 v državi in s tem povezanih izrečenih kazenskih sankcij za kršitve teh prepovedi oziroma omejitev (ZUPPPŠOG), druga obravnava, EPA 1962 - VIII
3. Letno poročilo Komisije za preprečevanje korupcije za leto 2020 in Ocena stanja za leto 2020, EPA 1904 – VIII.
4. Pobude in vprašanja

Ad1) Predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1A), druga obravnava, EPA 1943 - VIII

Pri točki je komisija prejela tudi: mnenje Sodnega sveta, mnenje Vlade, mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, skupno stališče reprezentativnih delodajalskih organizacij (Gospodarska zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije in Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije), pripombe Združenja svetov delavcev Slovenije in pripombe sindikalnih central (Zveza Svobodnih sindikatov Slovenije, Konfederacija sindikatov Slovenije Pergam, Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije, Konfederacija sindikatov 90 Slovenije, KNSS-Neodvisnost, Slovenska zveza sindikatov Alternativa in Zveza delavskih sindikatov Slovenije – Solidarnost).

Poslanec Državnega zbora Primož Siter (v nadaljevanju: predlagatelj) je v imenu skupine poslank in poslancev predstavil predlog zakona.

Delavski predstavniki v podjetjih so ustavno varovana kategorija. Delavski predstavniki se izpostavljajo v imenu vseh delavcev, zato morajo biti delovno pravno zaščiteni. Predlagatelj je opozoril, da so znani številni primeri, ko delodajalci agresivno napadajo delavske predstavnike, ki organizirajo stavke in druge oblike opozarjanja na nepravilnosti v podjetjih. Delodajalci jih ocenjujejo kot motnjo v delovnem procesu in jih poskušajo odstraniti iz delovnega okolja, kar se največkrat zgodi z odpuščanjem na podlagi domnevnih kršitev pogodbe o zaposlitvi in z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi. Po veljavni zakonodaji zadošča, da vodstvo podjetja reče, da je bila storjena kršitev pogodbe o zaposlitvi. Odpoved pogodbe o zaposlitvi se kot sankcija izvrši tudi v primeru, ko je s strani odpuščenega delavskega predstavnika vložena tožba zoper podano odpoved, torej še pred pravnomočno odpovedjo delovnega razmerja oziroma pravnomočno odločitvijo delovnega in socialnega sodišča. V številnih primerih so tako predstavniki delavcev odpuščeni, kasneje pa se na sodišči dokaže, da je bila odpoved pogodbe nezakonita. Čeprav se delavec po uspehu na sodišču lahko vrne na delo, delodajalcu pa je naloženo povračilo plač je delodajalec, kot je poudaril predlagatelj, je delodajalec dosegel svoj namen, saj je prišlo do prekinitve sindikalnih aktivnosti. Delavski predstavnik je kot delavec potisnjen v težak socialni položaj, narejena pa mu je tudi škoda na njegovi poklicni poti. Izkušnje zadnjih let kažejo, da je takšna praksa delodajalcev precej pogosta in da postopke na sodiščih izvedejo do konca tudi v primerih, ko je precej jasno, da bodo tožbo izgubili. Po mnenju predlagatelja to kaže na nezadovoljivo zaščito delavcev, kar vodi v razkroj ideje o delavskih pravicah.

Predlagatelj je opozoril, da v slovenskem pravnem redu obstaja zakonska vrzel, saj je na papirju posebno varstvo predstavnikov delavcev pred povračilnimi ukrepi delodajalcev sicer urejeno, vendar v praksi ta zaščita ne deluje. Slovenska zakonodaja za predstavnike delavcev predvideva posebno pravno varstvo pred odpovedjo, kar je definirano v 112. in 113. členu Zakona o delovnih razmerjih, vendar ta ureditev v praksi ne preprečuje neutemeljenih in enostranskih odpuščanj predstavnikov delavcev. Zakon določa, da delodajalec delavskemu predstavniku ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi brez soglasja sveta delavcev ali soglasja delavcev, ki so predstavnika izvolili oziroma sindikata. Tej določbi pa je dodano, da je omenjeno soglasje potrebno le, če delavec ravna v skladu z zakonom, kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi. Če se vodstvo podjetja torej odloči, da bo delavskega predstavnika discipliniralo s pisnim opozorilom pred odpovedjo pogodbe zaradi krivdnih razlogov delavski predstavnik ne uživa varstva s strani sveta delavcev ali sindikata.

Slovenska zakonodaja s področja zaščite delavskih predstavnikov je po mnenju predlagatelja tudi po mednarodnih primerjavah slaba in ne zadostuje zavezam, ki jih ima Slovenija kot podpisnica Konvencije Mednarodne organizacije dela števil. 135, ki v svojem 1. členu jasno opredeljuje posebno varstvo predstavnikov delavcev v podjetjih. Določba iz konvencije po mnenju avtorjev novele ni ustrezno implementirana v slovenski pravni red. Številne države v

EU, npr. Avstrija, Belgija, Nemčija so implementacijo v domačo zakonodajo naredile mnogo bolj uspešno.

Ravno zato, ker področje ni dobro urejeno v Zakonu o delovnih razmerjih, so se v Poslanski skupini Levica, s podporo sindikatov lotili priprave predloga zakona, ki bi te vrzeli v trenutni zakonodaji ustrežneje uredil. Namen predloga zakona je bistveno izboljšati delovne pogoje oziroma priložnosti za delavsko povezovanje in zaščito delavskih predstavnikov in zato se predlaga, da o utemeljenosti odpovedi pogodb o zaposlitvi delavskim predstavnikom odloča delovno in socialno sodišče, kot je to urejeno v številnih državah članicah EU. V noveli je predlagana dopolnitev 43. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih, s čemer se določi, da sodišče po uradni dolžnosti izda začasno odredbo o zadržanju učinkovanja odpovedi pogodbe o zaposlitvi do pravnomočnosti sodbe, če je predstavnik delavcev na delovno in socialno sodišče vložil tožbo zoper podano odpoved pogodbe o zaposlitvi iz razloga nesposobnosti ali iz krivdnega razloga ali izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, hkrati pa sindikat ali svet delavce poda obrazloženo negativno mnenje. Predlaga se, da se odpoved pogodbe o zaposlitvi predstavniku delavcev ne izvrši preden sodišče ne ugotovi ali je bil delavec odpuščen zakonito ali ne.

Vlada predlogu zakona nasprotuje, njeno stališče pa je na seji komisije predstavil predstavnik Ministrstva za pravosodje. Vlada se strinja z ugotovitvami, da predstavniki delavcev glede na ustavno vlogo in mednarodne akte uživajo posebno zaščito in pravno varstvo, ki pa so ga po mnenju Vlade deležni že v okviru določb Zakona o delovnih razmerjih. Zakon o delovnih in socialnih sodiščih ureja postopkovne določbe, med drugimi tudi pogoje začasne odredbe, ki so sredstva zavarovanja. Za vsečasne odredbe morajo biti izpolnjeni določeni pogoji in eden od temeljnih pogojev je terjatev, ki naj se z začasno odredbo zavaruje in mora biti izkazana vsaj na ravni verjetnosti. Posebno varstvo pred odpovedjo delavskih predstavnikov je urejeno v 112. in 113. členu Zakona o delovnih razmerjih. 113. člen zadeva tematiko, ki jo obravnava predlog zakona in sicer zadrževanje učinkovanja odpovedi. Določa, da predstavnik delavcev, ki mu je bila odpovedana pogodba o delu in če je negativno mnenje sindikata o tem, lahko zahteva zadržanje učinkovanja odpovedi do 30 dni od vročitve odpovedi do začetka sodnega varstva oziroma arbitraže. Če pa je zoper takšno odpoved vložena tožba, pa lahko ob vložitvi tožbe zahteva tudi začasno odredbo in je odpoved zadržana do odločitve sodišča o utemeljenosti začasne odredbe. Predstavnik MP je poudaril, da je razlog za tovrstno ureditev v posebnem varstvu predstavnikov delavcev, mora pa predstavnik delavcev ob vložitvi tožbe takšno začasno odredbo predlagati in izkazati temeljni pogoj, da je prišlo do neutemeljene odpovedi. Že sedaj pa o utemeljenosti odpovedi odloča sodišče. Po predlogu zakona bi začasne odredbe delovna in socialna sodišča izdajala po uradni dolžnosti, ne glede na predlog delavskega predstavnika, ki bi vložil tožbo, in ne da bi sodišče opravilo kakršnokoli presojo in bi predstavljalo neke vrste dopolnitev 113. člena. Po noveli sodišče ne bi imelo nobenega manevrskega prostora ali izda ali ne začasno odredbo, zato Vlada predloga zakona ne podpira.

Predsednica Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (v nadaljevanju: ZSSS) je predstavila skupno stališče sindikalnih central in je poudarila, da je varstvo predstavnikov delavcev zakonsko urejeno, vendar ni učinkovito. V zakonodaji obstajajo določene »sive lise«, ki onemogočajo učinkovito zaščito delavskih predstavnikov. Izpostavila je, da je do sprememb začelo prihajati kakšnih osem (8) let nazaj, ko so se začeli pojavljati primeri odpovedi delovnega razmerja predstavnikov delavcev iz krivdnih razlogov. Številne obtožbe o kršitvah pogodb o delu so bile izmišljene, kar je na koncu odločilo tudi sodišče, vendar je bil delavski predstavnik vmes že brez zaposlitve. Delavski predstavnik v takšnem primeru izgubi voljo do sindikalnega udejstvovanja in postane opomin ostalim delavcem, kaj se zgodi, če si v nekem podjetju sindikalno aktiven. Delavec tudi po dobljeni tožbi ne more nazaj v podjetje, delodajalec v takšnih primerih uporabi še t. i. institut izgube zaupanja in sodišče delavca niti ne vrne več v delovno organizacijo. Da je takšnih primerov v zadnjih letih vse več so

ugotavljali približno 2 leti nazaj ob obravnavi tematike v Državnem zboru. Takrat so našli približno 40 takšnih primerov, ki so bili tudi medijsko bolj izpostavljeni. Zato sindikalne centrale podpirajo vloženo novelo, ki jo vidijo kot edini način za učinkovito zaščito delavskih predstavnikov, še posebej, ker je to praksa tudi v nekaterih drugih državah in se kaže kot uspešna. Odpoved delovnega razmerja delavskemu zastopniku tako ne bi bila v presoji delodajalca in bi bilo sodišče tisto, ki pove ali je odpoved utemeljena. Ti spori na sodiščih sedaj ne trajajo več dolgo in bi imeli tudi prednostno obravnavo, zato bi se dalo takšne spore urediti relativno hitro.

Skupno stališče reprezentativnih delodajalskih organizacij je predstavila predstavnica Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, ki je poudarila, da delodajalske organizacije menijo, da je z Zakonom o delovnih razmerjih in z določbami v 112. in 113. členu področje zaščite delavskih predstavnikov ustrezno urejeno. Določbe v Zakonu o delovnih razmerjih so skladne z mednarodnimi predpisi, ki so po mnenju delodajalskih organizacij ustrezno umeščeni v slovenski pravni red. Predlagana dodatna zaščita predstavnikov delavcev bi pomenila poseganje v neodvisnost sodstva, za delodajalce pa bi pomenila, da predstavnikom delavcev v podjetju tudi v primeru najhujših kršitev pogodbe o zaposlitvi, ki niso povezane z opravljanem njihove sindikalne funkcije, veljavnost pogodbe o zaposlitvi ne bi mogla prenehati pred pravnomočnostjo sodbe na sodišču, kar pa je po njihovem mnenju nedopustno in v nasprotju z načelom pravne varnosti, zato nasprotujejo sprejemu novele.

V razpravi je bilo tako izrečeno opozorilo, da zakon ni bil poslan v razpravo strokovni javnosti, kot je npr. Odvetniška zbornica Slovenije. Prav tako je bilo poudarjeno, da predlog zakona ne predstavlja ustreznega načina za reševanje problematike nezakonitih odpuščanj delavskih predstavnikov v podjetjih. V kolikor prihaja do zlorab zakonodaje je treba urediti predpise, ki bodo takšne zlorabe preprečevali, nikakor pa ne s poseganjem v procesni predpis, ki je za vse, ki sodelujejo v sodnih postopkih narejen na enak način. Tudi v razpravi je bilo opozorjeno, da je namen začasnih odredb v tem, da mora, kdorkoli jih predlaga izpolniti 2 pogoja - da je vsaj z neko verjetnostjo njegova terjatev utemeljena, in da bo nastala neka škoda, če se začasna odredba ne izda. Upoštevati je treba tudi to, da je zakonodaja narejena na abstraktni ravni in se ne more ukvarjati s konkretnimi primeri. Začasne odredbe rešujejo tudi druge družbeno pomembne situacije, npr. v družinskih razmerjih (dodelitve otrok, preživnine...) in če bi sedaj samo za nekatere situacije uredili, da bi sodišče začasne odredbe izdajalo po uradni dolžnosti bi v neenak položaj postavili vse druge udeležence v postopkih, saj bi si tudi oni želeli, da sodišče izdaja začasne odredbe po uradni dolžnosti. V razpravi je bilo poudarjeno, da ni funkcija sodišč, da po uradni dolžnosti izdajajo začasne odredbe, ampak morajo presojati o nekaterih zahtevkih, ki pridejo na sodišče. Predlagani način po mnenju nekaterih članov komisije posega v enakost ostalih podobnih položajev in posega v postopkovna pravila, ki ne bi bila več enotno urejena.

Člane komisije je zanimalo kakšne analize preteklih primerov zlorab predpisov pri odpuščanju predstavnikov delavcev so bile opravljene in kakšne so številke glede spornih primerov v podjetjih, v koliko primerih je šlo za zlorabo delodajalcev, v koliko primerih pa se je kasneje izkazalo, da so bili posegi delodajalcev upravičeni. Prav tako je bilo postavljeno vprašanje ali se v primerih odpovedi pogodb o zaposlitvah uporablja možnost začasne odločbe, ki bi jih sodišče tehtalo v postopku pritožbe. Poudarjeno je bilo, da morajo biti predstavniki delavcev in sindikalni zastopniki zaščiteni, vendar mora imeti tudi delodajalec določene pravice.

Predlagatelj je v odgovorih na vprašanja članov komisije še enkrat poudaril, da je varstvo delavskih zastopnikov v Sloveniji ustavno varovana kategorija. Glede vprašanja koliko je primerov zlorab s strani delodajalcev je bilo izpostavljeno, da je v besedilu predloga zakona predstavljeno 10 primerov, ki plastično opisujejo načine, ki jih delodajalci uporabijo za sankcioniranje delavskih zastopnikov; kakšna je številka teh primerov v celoti predlagatelju ni znano. Predstavnica sindikalnih central je v uvodu omenila 40 bolj izpostavljenih primerov, ki so jih poznali 2 leti nazaj. Predlagatelj je poudaril, da ni najbolj pomembno, da poznamo točno število primerov, saj je vsaka zloraba potrebna presoje in ukrepanja, kar z novelo zakona tudi želijo urediti.

Glede vprašanja o vlaganju zahtevkov za začasne odredbe, pa je odgovarjala predsednica ZSSS in poudarila, da v vsakem od takšnih spornih primerov vložijo predlog za začasno odredbo, vendar le-ta učinkuje le 30 dni in delodajalci v odpoved ta čas že vračunajo. Prav tako praviloma nobena od začasnih odredb na sodišču ni sprejeta, saj sodišča ne prepoznavajo, da gre za zlorabe. V odpovedi pa je lahko navedeno tudi npr. 15 odpovednih razlogov in sodišče v takšnem primeru ne izda začasnih odredb, ker bi z njo že odločilo o vsebini. Posamezniki – delavski zastopniki se tako znajdejo v nemogočem položaju in v socialnih stiskah. Četudi je sodni spor na koncu rešen v njihovo korist vmes mine 1 ali 2 leti in v tem času je treba preživeti. Mnogi po teh izkušnjah niso več delavski zastopniki, ampak se umaknejo, sprejmejo denar za poravnavo in odidejo, kar pa ni dober zgled za sindikalno delovanje v podjetjih.

V razpravi je bilo s strani delodajalskih organizacij slišati tudi opozorilo, da pogovor o nekaterih zlorabah zakonodaje in nedovoljenih praksah ne sme ustvariti vtisa, da je to večinski način delovanja v podjetjih. Gre za nekatere primeri, ki so vredni obsodbe, vendar večina gospodarskih subjektov deluje korektno in spoštuje zakonodajo, tudi tisto, ki je namenjena posebnemu varstvu delavskih predstavnikov. Delodajalci želijo imeti zgledno in dobro sodelovanje z delavci in imeti vzpostavljen dialog. Predstavnica delodajalskih organizacij je v razpravi še enkrat poudarila, da delodajalske organizacije menijo, da je z Zakonom o delovnih razmerjih in z določbami v 112. in 113. členu področje zaščite delavskih predstavnikov v slovenski zakonodaji ustrezno urejeno. Predlagatelj se je odzval na stališče delodajalskih organizacij in poudaril, da je jasno, da problemi, ki so bili predstavljeni niso doma v vsakem podjetju, zakonodaja pa mora ščititi vse enako. Novela se ne bo dotaknila delodajalcev, ki korektno sodelujejo z delavskimi zastopniki, služila pa bo kot korektiv za tiste, ki se poslužujejo slabih praks.

Predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1A), druga obravnava, EPA 1943 - VIII **ni bil potrjen.**

Za poročevalko na seji matičnega delovnega telesa je bila soglasno potrjena državna svetnica Bojana Potočan.

Ad2) Predlog Zakona o ustavitvi postopkov o prekrških po 14. točki prvega odstavka 57. člena v povezavi z drugo in tretjo točko prvega odstavka 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih in povrnitvi škode zaradi neustavne prepovedi omejitve gibanja in zbiranja prebivalstva zaradi preprečitve vnosa oziroma širjenja nalezljive bolezni covid-19 v državi in s tem povezanih izrečenih kazenskih sankcij za kršitve teh prepovedi oziroma omejitev (ZUPPPŠOG), druga obravnava, EPA 1962 - VIII

Komisija je pri točki prejela tudi naslednje materiale: mnenje Sodnega sveta, mnenje Vlade in mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora.

Poslanka Državnega zbora Tina Heferle je v imenu skupine poslank in poslancev (v nadaljevanju: predstavnica predlagateljev) predstavila predlog zakona. Razlog za pripravo predloga zakona je, da je Ustavno sodišče z odločbo št. U-I-79/20-24 z dne 13. 5. 2021 odločilo, da je del Zakona o nalezljivih boleznih v neskladju z Ustavo in posledično so postali neustavni tudi številni odloki Vlade, ki so temeljili na neustavnih členih v zakonu. Z vidika državljanov je tako nastala nenavadna situacija, saj so bili kaznovani na podlagi neustavnih vladnih odlokov, prav tako pa so se znašli v neenakih pravnih položajih. Na eni strani so tisti, ki so globe plačali brez odlašanja oziroma pritoževanja, na drugi strani pa so državljani, ki so izrabili pravna sredstva in so se pritožili in morda v času odločbe Ustavnega sodišča njihov prekrškovni postopek še ni bil pravnomočno končan.

Predlog zakona je nastal kot odgovor na ta neustavni položaj in z njim se želi odpraviti neenakost državljanov pred zakonom. Bistvo zakona je, da se pravne položaje, kjer so prekrškovni postopki že pravnomočno končani in pravne položaje, kjer prekrškovni postopki še niso pravnomočno končani, postavi na isti imenovalec. Hkrati gre pri predlogu zakona tudi za neke vrste družbeni korektiv, saj v pravni državi nihče ne sme biti kaznovan na podlagi neustavnih pravil. Predlog zakona tako predvideva ustavitev postopkov, ki so bili začeti in še vedno potekajo na podlagi neustavnih odlokov Vlade. Hkrati pa se v predlogu zakona predvideva tudi amnestijo, torej oprostitev kazni in velja za vse državljane, ki so denarno globo že plačali.

Predstavnica predlagateljev je opozorila tudi na mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora (v nadaljevanju: ZPS), ki po mnenju predlagateljev predlaga dobre rešitve, ki bodo predlog zakona še izboljšale in jih bodo predlagatelji upoštevali. Na podlagi pripomb ZPS bodo za sejo matičnega odbora pripravili ustrezne amandmaje. Z vloženimi amandmaji bo predlog zakona zajemal vse pravne položaje, na kar je opozarjala ZPS in bo tako zagotovljena enaka pravna obravnava za prizadete državljane, ki so bili kaznovani na podlagi neustavnih vladnih odlokov.

Mnenje Vlade je na seji komisije predstavila predstavnica Ministrstva za zdravje in poudarila, da Vlada predloga zakona ne podpira. Vlada ugotavlja, da se predlog zakona nanaša na posameznike, ki so storili prekršek v obdobju od 20. 3. 2020 do 30. 6. 2020, in sicer v času veljavnosti odlokov o začasni omejitvi gibanja in zbiranja ljudi na javnih mestih, ki jih je Ustavno sodišče razveljavilo. Odločba Ustavnega sodišča, s katero je ugotovilo neustavnost 2. in 3. točke prvega odstavka 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih ima pravni učinek na prekrškovne postopke, ki še niso pravnomočno zaključeni. Vlada je v Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (v nadaljevanju: predlog sprememb ZNB), ki ga je v juniju 2021 posredovala v Državnem zboru, predlagala, da se glede na odločbo Ustavnega sodišča postopki o prekrških zaradi kršitve ukrepov iz 2. in 3. točke prvega odstavka 39. člena ZNB, ki so bili začeti do 3. junija 2021 in ki še niso bili pravnomočno končani, ustavijo. Državni zbor je predlog sprememb ZNB zavrnil. Predlog sprememb ZNB je naslovil vprašanja, ki jih ureja predlog zakona v 1. členu, pri čemer se je nanašal na vse nepravnomočne prekrškovne postopke zaradi kršitve 2. oziroma 3. točke prvega odstavka 39. člena ZNB, za kateri je Ustavno sodišče odločilo, da sta v neskladju z Ustavo. Vlada sedaj pripravlja novo besedilo sprememb ZNB, kjer bo v čim večji meri sledila stališču, da je potrebno urediti abolicijo za vse nepravnomočno končane prekrškovne postopke zaradi kršitve 2. oziroma 3. točke prvega odstavka 39. člena ZNB. Predstavnica Vlade je opozorila, da Ustavno sodišče s svojo odločitvijo ni poseglo v že pravnomočno končane postopke, saj izpodbijanih odlokov ni odpravilo, temveč jih je razveljavilo. Sprejetje predloga zakona bi bilo po mnenju Vlade v nasprotju z odločbo Ustavnega sodišča. Povzročilo bi tudi neenakost med kršitelji odlokov, sprejetih na podlagi 2. in 3. točke prvega odstavka ZNB, zoper katere so postopki že pravnomočno končani, saj se predlog zakona nanaša le na storilce, ki so storili prekrške v časovnem obdobju od 20. 3. 2020 do 30. 6. 2020.

Predlog Zakona o ustavitvi postopkov o prekrških po 14. točki prvega odstavka 57. člena v povezavi z drugo in tretjo točko prvega odstavka 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih in povrnitvi škode zaradi neustavne prepovedi omejitve gibanja in zbiranja prebivalstva zaradi preprečitve vnosa oziroma širjenja nalezljive bolezni covid-19 v državi in s tem povezanih izrečenih kazenskih sankcij za kršitve teh prepovedi oziroma omejitev (ZUPPPŠOG), druga obravnava, EPA 1962 – VIII **ni bil potrjen**.

Za poročevalko na seji matičnega delovnega telesa je bila soglasno potrjena državna svetnica Bojana Potočan.

Ad3) Letno poročilo Komisije za preprečevanje korupcije za leto 2020 in Ocena stanja za leto 2020, EPA 1904 – VIII

Predsednik Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: predlagatelj) je predstavil letno poročilo Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: KPK). Epidemija Covid-19 je tako kot na vse dejavnosti vplivala tudi na delo KPK, ki pa je kljub vsemu uspela izpeljati vse zastavljene aktivnosti, med drugimi, je bila na KPK v 2020 izpeljana reorganizacija. Na delo KPK je vplivala tudi v 2020 sprejeta novela Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (v nadaljevanju: ZIntPK). Predlagatelj je izpostavil, da je vodilo delovanja KPK zakonitost, strokovnost in profesionalnost in enaka obravnava vseh subjektov. KPK se zaveda, da novela ZIntPK ni optimalna, vendar pa daje KPK pomembna orodja za delovanje, usmerjena pa je tudi v preventivno delovanje ter dosledno ločuje pristojnosti KPK od pristojnosti policije in tožilstva.

Predlagatelj je poudaril, da je letno poročilo pomemben dokument, ki kaže stanje integritete v slovenski družbi, ki je odvisna od delovanja mnogih deležnikov, ki lahko vplivajo nanjo in ne le od delovanja KPK. Temeljno poslanstvo KPK je uresničevanje namena ZIntPK, to pa je krepitev pravne države, odpravljanje nasprotja interesov in krepitev integritete. KPK za uresničevanje svojih nalog izvaja določene ukrepe in metode in ima 13 institutov, za katere je KPK izvirno pristojna.

V 2020 je KPK v obravnavo prejela večje število zadev kot predhodno, kar pa ni odvisno od senata, ampak od različnih okoliščin v družbi. KPK je zato rešila tudi večje število zadev in odpravila tudi nekaj zaostankov. Predlagatelj je spomnil, da je v noveli ZIntPK končno zapisana že pred tem vzpostavljena sodna praksa o vzpostavljenih procesnih jamstvih oseb, ki jih obravnava KPK.

Največ prijav na KPK se je nanašalo na poslovanje lokalnih skupnosti in javnih zavodov ter primerov s področja zdravstva, javnega naročanja, kadrovanja ter okoljske in prostorske problematike.

KPK je zaznala 78 sumov kaznivih dejanj in 188 sumov kršitev drugih predpisov, ki so jih odstopili v reševanje pristojnim organom. KPK je izdala več kot 40 priporočil subjektom javnega sektorja z naslova ugotovljenih korupcijskih tveganj, prav tako pa so bila izvedena številna usposabljanja na daljavo. Podali so 15 mnenj in pripomb na zakonske predloge in neupoštevanje le-teh v praksi pomeni korupcijsko tveganje že na zakonski ravni.

KPK je pričela pripravljati prenovo Resolucije o preprečevanju korupcije, ki je zaradi epidemije malo zastala, v jeseni 2021 pa bodo s prenovo nadaljevali. KPK stalno ocenjuje spoštovanje in izvajanje ukrepov za preprečevanje korupcije in v medijih opozarja na korupcijska tveganja. KPK je hkrati tudi organ, ki je zadolžen za področje preventive. Za krepitev preventive je KPK konec 2020 javnosti predstavila projekt z naslovom Integriteta – skupni cilj generacij, ki je bil vzpostavljen skupaj z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport, Zavodom za šolstvo, posameznimi fakultetami ter s podporo pristojnih ministrstev in s podporo predsednika države. Gre za dolgoročni projekt, ki se bo izvajal 10 do 15 let. KPK

želi na ta način vrednote povezane z integriteto izgrajevati že od vrtca naprej. Na ta način se te vrednote v posamezniku lažje zakoreninijo in poveča se zavedanje zakaj je integriteta pomembna. KPK je razpisala tudi manjši projekt, v višini 5000 evrov, na katerega se lahko NVO prijavijo in pridobijo manjša sredstva za izvedbo projektov na temo integritete in preprečevanje korupcije v osnovnih šolah.

KPK v prihodnje čaka še kar nekaj izzivov - področje javnih naročil, kjer so problem posredniki in posledično previsoke cene; obvladovanje nasprotja interesov in uveljavitev t.i. proaktivne transparentnosti, ki pomeni, da so ljudje na položajih ozaveščeni in znajo preprečiti vpliv zasebnega na javno; področje kadrovanja v družbah s kapitalskih naložbami države (prednost stroke pred politiko); poenotenje instituta nezdržljivosti (urejenost v različnih zakonih vnaša zmedo); nadaljevanje prizadevanj za krepitev instituta integritete in drugo. KPK je zaradi odobrenih večjih finančnih sredstev lahko začela s posodabljanjem informacijskega sistema, zaposlili pa bodo lahko tudi nekaj dodatnih sodelavcev. Po dolgotrajnem opozarjanju na kadrovske podhranjenosti, je KPK končno sprejela spremembo kadrovskega načrta in potekajo postopki za zaposlitve. KPK je z Ministrstvom za javno upravo uspela doseči dogovor, da se platforma KPK vzpostavi v okviru e-uprave, tako, da bodo lahko vsi zavezcanci koristili dostope e-uprave.

Predlagatelj je opozoril še na problem nesamostojnega odločanja o porabi pridobljenih proračunskih sredstev. To pomeni, da KPK denarja, ki je namenjen njenemu delovanju ne more samostojno razporejati, ampak je to vedno odvisno od Vlade. Druga težava, ki prav tako ni nova, pa je problem neenakosti med primerljivimi funkcionarji v državi in tako funkcionarji primerljivih institucij prejemajo za svoje delo različno plačilo, kar bi bilo treba nujno poenotiti. Država bi tako pokazala, da vse institucije obravnava enakopravno.

Komisija je prisluhnila predstavitvi letnega poročila in izrazila podporo poročilu, ki je pripravljeno informativno in natančno, hkrati pa opozarja na težave, ki jih imamo kot družba na področju krepitev integritete in pri preprečevanju korupcije.

Komisija **se je seznanila** z Letnim poročilom Komisije za preprečevanje korupcije za leto 2020 in Oceno stanja za leto 2020, EPA 1904 – VIII in soglasno sprejela sklep, da za poročevalca na seji matičnega odbora DZ določa državnega svetnika Rajka Fajta.

Ad4) Pobude in vprašanja

Pobud in vprašanj na seji ni bilo.

mag. Mateja Poljanšek l.r.
sekretarka

Rajko Fajt l.r.
predsednik